

اسلام گرائی در آلمان

اطلاعات خلاصه

KURZ-INFO

پروژه مسئولین امور مذاهب و جهان بینی ها در
کلیساهای کاتولیک و پروتستان

Evangelische Zentralstelle
für Weltanschauungsfragen

اسلام گرائی در آلمان

این بروشور اطلاعاتی در مورد اسلام گرائی که یکی از شاخه های افراطی اسلام می باشد، در اختیار شما قرار می دهد. برای اینکه بتوانید جایگاه این اطلاعات را بدرستی بشناسید، بهتر است ابتدا بدانید که اصولاً نقش مذاهب در آلمان چیست:

دوسوم مردم آلمان عضو یکی از جماعات مذهبی هستند. یک سوم جمعیت آلمان وابستگی مذهبی ندارد. نیمی از جمعیت، وابسته به یکی از دو کلیسای بزرگ آلمان می باشند: کلیسای کاتولیک و کلیسای پروتستان. علاوه بر این ۵٪ جمعیت را هم مسلمانان تشکیل می دهند که تقریباً همه شان طی دو نسل گذشته یا به دلایل اقتصادی و یا بعنوان آواره به آلمان آمده اند. اکثریت این بخش، یعنی ۶۰٪ آنها از ترکیه به آلمان آمده اند. بقیه از کشورهای منطقه بالکان، آفریقای شمالی، خاور نزدیک، افغانستان و ایران به آلمان آمده اند. حدود ۷۵٪ مسلمانان در آلمان سنی هستند، اما پیروان شاخه علوی و مسلمانان شیعه و سایر شاخه ها نیز بین آنها وجود دارند. کمتر از نیمی از مسلمانان در آلمان دارای تابعیت دولت آلمان می باشند. اقلیتی کمتر از ۱٪ از این مسلمانان اسلام گرا هستند.

آزادی مذهب، آزادی جهان بینی

قانون اساسی آلمان آزادی مذهب و جهان بینی را تضمین می کند. به همین دلیل علاوه بر ادیان و کلیساهای بزرگ، بسیاری جماعات مذهبی کوچکتر هم در آلمان وجود دارند - از جمله گروه های اسلامی. برخی از این گروه های اسلامی اهداف مذهبی را با اهداف سیاسی پیوند می دهند. برخی از این گروهها بصورت صلح آمیز در درون جامعه آلمان زندگی میکنند، اما برخی دیگر از آنها در تضاد با جامعه و با مسلمانان دیگر زندگی می کنند. چرا؟

- آنها با ارزش هایی که در جامعه آلمان اعتبار دارند، مخالف اند. از جمله میخواهند نظام دولتی را در انطباق با خواسته های خودشان تغییر دهند. مثلاً با برابری حقوق زنان و مردان نیز مخالف اند.
- آنها هم با اکثریت مسلمانان و هم در بین خودشان در مورد راه مذهبی درست اختلاف دارند. برخی از آنها ادعا دارند که مسلمانان راستین فقط آنهايند.

تصویری که چنین گروه‌هایی از خودشان ارائه می‌دهند، بسیاری اوقات درست نیست. آنها بخش‌ها در مورد اهداف شان سکوت می‌کنند تا از این طریق بتوانند انسانهای بیشتری را جذب کنند. این امر در مورد بعضی از اسلام‌گرایان نیز صادق است.

اسلام‌گرایی و سیاست

اسلام‌گرایی یکی از شاخه‌های افراطی اسلام بوده و همزمان یک برنامه سیاسی نیز هست. اسلام‌گرایان خواهان تغییر ساختار جامعه و دولت‌اند. آنها معتقدند که اسلام راه حل همه مشکلات است. خیلی از اسلام‌گرایان می‌گویند که دموکراسی و قانون اساسی آلمان را برسمیت می‌شناسند. اما این مطلب فقط انگیزه‌های عملی دارد. اگر امکان آن وجود داشته باشد، بهتر می‌دانند که یک سیستم اسلامی برقرار شود. اما اسلام‌گرایان در این مورد که یک دولت اسلامی چگونه باید باشد، وحدت نظر ندارند. بعضی‌ها بر این عقیده‌اند که یک دموکراسی بر اساس قوانین اسلام هم می‌تواند وجود داشته باشد. برخی دیگر خواهان آنند که رهبران مذهبی قدرت سیاسی را نیز بدست بگیرند. تنها دولت اسلام‌گرایی که تا کنون بوجود آمده است، دولت ایران است. جهت‌گیری سیستم این کشور بر پایه اسلام‌گرایی شیعی قرار دارد. اسلام‌گرایان فکر می‌کنند که اکثر مسلمانان اسلام را جدی نمی‌گیرند و حتی به اسلام خیانت می‌کنند. چنین مسلمان‌هایی از نظر اسلام‌گرایان افراطی کافرند. دشمن سیاسی اسلام‌گرایی، جهان غرب است، بویژه ایالات متحده آمریکا و قبل از هر چیز یهودیان. بسیاری از اسلام‌گرایان برای مبارزه با دولت اسرائیل تبلیغ می‌کنند و بیشترشان سامی ستیزند.

سیاست اسلام‌گرایی در آلمان

هدف بعضی از گروه‌های اسلام‌گرا پیش از هر چیز تغییر نظام سیاسی جوامع مبدأشان است. در آلمان پول جمع می‌کنند تا بتوانند از مبارزه شان در کشور مبدأشان حمایت کنند. برای این هدف تبلیغ هم می‌کنند. بعضی گروه‌های دیگر می‌خواهند برای هوادارانشان در آلمان این امکان را ایجاد کنند که بتوانند در آلمان طبق ایده‌های اسلام‌گرایان زندگی کنند. مثلاً خواهان آنند که یک نظام حقوقی ویژه برای آنها وجود داشته باشد یا آنکه مدارس دولتی خود را با ایده‌های اسلام‌گرایی این افراد انطباق دهند. برای رسیدن به این هدف از حقوق مدنی نیز که در آلمان وجود دارد، استفاده

می کنند. اما در آلمان احزاب سیاسی که با یک برنامه اسلام گرایانه در انتخابات شرکت کنند، وجود ندارند.

اسلام گرائی و اخلاق

اسلام گرایان می خواهند مردم را مجبور کنند که حتی در حیطة زندگی خصوصی شان نیز آنطور زندگی کنند که باب طبع آنهاست. آنها معتقدند که این قوائد زندگی خصوصی مستقیماً از سوی خدا نازل شده اند و به همین دلیل نه تردیدی نسبت به این قوائد مجاز است و نه تغییر آنها. شکل زندگی اکثر انسانها در غرب از نظر این افراد غیراخلاقی و خلاف خواست خداوند است. حتی مسلمانانی نیز که قوائد اسلام گرائی را رعایت نمی کنند، غیراخلاقی و غرب زده شناخته می شوند. مع الوصف نکات اشتراک زیادی نیز بین اسلام گرایان و سایر مسلمانان وجود دارد. آنها نیز پنج ستون اسلام را قبول دارند (نماز، شهادت، کمک به مستمندان، روزه در ماه رمضان و حج). آنها از مقررات خوردن و نوشیدن در اسلام پیروی می کنند. عقاید شان در مورد خانواده، نقش زن و مرد و غیره عمدتاً سنتی است.

اسلامگرائی و اعمال قهر

اکثر اسلامگرایان در آلمان می کوشند از راههای مجاز و قانونی به اهداف خود دست پیدا کنند. اما برخی از آنها با این امر موافق اند که در کنار راه های قانونی، روش های قهرآمیز نیز بکار گرفته شود. اما این روش های قهرآمیز عمدتاً بر علیه دشمنان اسلامگرایان در کشورهای مبدأشان بکار گرفته می شود. آنها از درگیر شدن با دولت آلمان پرهیز دارند. شمار کوچکی از اسلامگرایان بر این عقیده اند که مبارزه شان را باید تنها با اعمال قهر به پیش ببرند. به اعتقاد این افراد همه مسلمانان موظف اند از طریق مسلحانه با کفار بجنگند. این اسلامگرایان "جهادی" اعمال تروریستی وحشتناکی نیز انجام می دهند.

اسلام گرائی چگونه شکل می گیرد؟

اسلام گرائی از شاخه های سنتی اسلام نیست. این جریان در طول ۱۵۰ سال اخیر شکل گرفت، یعنی زمانی که بیشتر کشورهای اسلامی به مستعمره کشورهای اروپائی تبدیل شدند. در این دوران امپراطوری عثمانی در ترکیه که چند قرن بود نیروی سیاسی و نظامی بزرگی را تشکیل می داد، قدرت خود را از دست داد. این امر باعث اصلاحاتی در جهان

اسلامی شد. هدف این اصلاحات این بود که مسلمانان توان استقلال یافتن از کشورهای غربی را دارا شوند. برخی از این اصلاحات نه مذهبی، بلکه اصلاحات سیاسی و فرهنگی بودند. برخی اصلاحات دیگر خواهان بازگشت به اسلام ناب و سنتی بودند و می خواستند از این طریق با تأثیرات غرب مقابله کنند. اسلام گرایی از بطن این نوع اصلاحات مذهبی شکل گرفت.

شاخه های گوناگون

اسلام گرایان بر سه شاخه اند:

- شاخه اول معتقد است که اسلام را باید از سنت های غلط پاک سازی نمود. تنها اصل شهادت (توحید) و نظام حقوقی صدر اسلام (شرع) باید اعتبار داشته باشند. اگر چنین شود، آنگاه اسلام به اعتقاد این جناح با زمانه جدید در تناقض نخواهد بود. باین ترتیب مسلمانان می توانند از تکنیک و علوم مدرن بهره گیری کنند. این شاخه اسلام گرایان را می توان "مدرن" نامید. این شاخه حتی بر این عقیده است که زمینه های دست آوردهای علوم مدرن بوسیله اسلام چیده شده است. مهم ترین گروه از شاخه اسلام گرایان مدرن گروه اخوان المسلمین است.
- شاخه دوم بر این عقیده است که اسلام باید خود را از جهان مدرن دور کند. این امر تکنیک، علوم و دانش غربی را نیز در برمی گیرد. از دیدگاه این افراد، اسلام باید دوباره به همان وضعیت بازگردد که در زمان "پیشینیان مؤمن" خود داشت. منظور اینها از "پیشینیان مؤمن" سه نسل اول مسلمانان می باشند. این شاخه اسلام گرایان را می توان "ضدمدرن" نامید. سلفی های افراطی از این دسته اند. (سلفی های سنتی بیشترشان اسلام گرا نیستند.) گروه تروریستی بوکوحرام در نیجریه نماینده نظریات "ضدمدرن" افراطی است. این گروه خود را بخشی از ارتش تروریستی "دولت اسلامی" می داند.

شاخه سوم بر این عقیده است که اسلام باید به جایگاهی بازگردد که در ۲۰۰ تا ۳۰۰ سال پیش داشت. از دیدگاه این شاخه، فرهنگ اسلامی در آن زمان برتر از فرهنگ غربی بود. اسلام گرایان ترک مثلا امپراطوری عثمانی را نقطه اوج فرهنگ اسلامی می دانند. اینها معتقدند که نفوذ غرب و نیروهای غیراسلامی، این فرهنگ را نابود ساختند. این جناح اسلام گرایان را می توان "سنتی" نامید. جنبش "میلی گوروش" یک گروه سنتی است، اما ایده های "مدرن" هم در آن وجود دارد.

تعداد اسلامگرایان در آلمان چقدر است؟

احتمال داده می شود که نزدیک به یک درصد از مسلمانان عضو گروه های اسلامگرا باشند. باین ترتیب این تعداد به ۵۰۰۰۰ نفر بالغ می شود. از این تعداد بیش از ۳۰۰۰۰ نفر متعلق به "جماعت اسلامی میلی گوروش" هستند که یک گروه ترکی است. بسیاری از اعضای این گروه جزو اسلامگرایان دانسته می شوند. سلفی های افراطی حدود ۹۰۰۰ هوادار دارند. این تعداد رو به افزایش است. بسیاری از جوانان مسلمان به این شاخه می پیوندند. بعضی جوانان غیر مسلمان نیز به اسلام می پیوندند و سلفی می شوند. گروه "Islamische Gemeinschaft in Deutschland (IGD)" (جماعت اسلامی در آلمان) نماینده ایده های اخوان المسلمین است. این گروه با بسیاری از سازمان های دیگر در آلمان و اروپا که عقایدی مانند آنها دارند، در رابطه اند. تعداد هواداران این دسته به ۱۰۰۰ نفر می می رسد. چند گروه سیاسی دارای ریشه های عربی هستند که روابطی با آلمان دارند. این موضوع از جمله در مورد گروه حماس، گروه شیعی حزب الله و همچنین در مورد "دولت اسلامی" (داعش) صادق است.

ایده های اسلام گرایانه فقط به گروه ها و سازمان ها مختص نمی شوند. برخی مسلمان ها هم هستند که عقاید شبیه به آن دارند بدون اینکه اسلام گرای افراطی باشند. بعنوان مثال اسلام گرایی «سنتی» در بین مسلمانان ترک رواج زیادی دارد. در هندوستان و پاکستان نیز چنین افرادی زیادند.

سلفی گرایی در آلمان

اصطلاح سلفی گرایی از واژه عربی "سَلَف" بمعنی "پیشینیان" برگرفته شده است. منظور همراهان محمد پیامبر اسلام و جانشینان او می باشد. سلفی های افراطی فقط تعبیر خودشان از اسلام را قبول دارند. از نظر اینها هر چیزی یا درست است و یا غلط، یا اسلامی یا غیر اسلامی (حلال و حرام) و هیچ طیفی بین این دو قطب وجود ندارد. آنها نه تنها میخواهند شکل لباس پوشیدن مردم را تعیین کنند، بلکه این را نیز که مردم چه باید بخورند، چه باید بنوشند، چه باید بگویند و چه باید فکر کنند. سلفی گرایی افراطی دیگران را به مبارزه قهرآمیز (جهاد) بر علیه کفار فرامیخواند. قبل از هر چیز این جوانان هستند که این فراخوانها برایشان جاذبه دارد. این جوانان جویای آنند که پذیرفته شوند و تعلق گروهی داشته باشند. می خواهند احساس قدرت کنند، میخواهند در خدمت راهی برحق فعالیت کنند. عواقب چنین احساسی این

نیز میتواند باشد که این جوانان به سازمانهای تروریستی
اسلامگرا بپیوندند.

تذکرات عملی

سازمان های اسلام گرا، بویژه سلفی ها، در اینترنت تبلیغ
می کنند و از اینراه صدایشان را بویژه به گوش جوانان
می رسانند. در بعضی از مساجد نیز گروه ها و موعظه گران
اسلام گرا هستند. در خوابگاه های پناهجویان نیز
اسلام گرایانی یافت می شوند که برای ایده هایشان تبلیغ
می کنند. گاهی هم می کوشند ایده هایشان را با پرخاشگری
و ستیزه جوئی به کرسی بنشانند.

مذاهب و سازمان های سیاسی حق دارند در آلمان در اماکن
عمومی و در اینترنت برای ایده هایشان تبلیغ کنند. این امر
در مورد اسلام گرایان نیز، مادام که گروه شان ممنوع اعلام
نشده باشد، صادق است. اما تبلیغ در محدوده خوابگاه های
پناهجویان بدون داشتن مجوز ممنوع است. اگر کسی از آنها
دعوت نکرده باشد، حق ندارند وارد آپارتمان یا اتاق
خصوصی افراد بشوند. آنها حق ندارند روی بچه ها بدون
اجازه والدین شان تبلیغ کنند. اما کسانی که خودشان در یک
خوابگاه زندگی می کنند، این حق را دارند که افرای را به نزد
خود دعوت کنند.

اگر تبلیغات اسلام گرایان منجر به بروز مشکلاتی شود یا
اگر وابستگان مذاهب دیگر (یا مسلمانان غیر اسلام گرا)
مورد مزاحمت یا تهدید قرار گیرند، با پرخاشگری
عکس العمل نشان ندهید، بلکه موضوع را به مسئولین
محوطه یا خوابگاه اطلاع دهید.

چنانچه متوجه شوید که یکی از دوستان یا بستگان تان با
گروه های اسلام گرا ارتباط پیدا کرده است، در این مورد
پرس و جو کنید که از کجا می توانید کمک بگیرید. بیشتر
مددکاران اجتماعی یا روانشناسانی که شما با آنها تماس
دارید، می توانند شما را راهنمایی کنند و کسانی را به شما
معرفی کنند که در مورد اسلام گرائی اطلاعات کافی دارند.
در بسیاری موارد این روحانیون اسلامی هستند که می توانند
در مورد اسلام گرائی هشدار دهند. با کلیسای پروتستان و
کلیسای کاتولیک نیز می توان تماس گرفت. بعنوان نمونه
شما می توانید برای جستجو در اینترنت کلمات

"Flüchtlingshilfe" (کمک به آوارگان) و "evangelisch"
(پروتستان) یا "katholisch" (کاتولیک) را به همراه نام یک
شهر وارد کنید. در این جستجو سایتی خواهید یافت که در
آنجا بتوانید اطلاعات بیشتری کسب کنید.

ناشر نشر از "مرکز کلیسای پروتستان برای پژوهش مسائل جهان بینی ها" با همکاری کنفرانس "مسئولین اسقف نشین های کاتولیک"، "نمایندگان اسقف نشین های کلیسای کاتولیک رومی در آلمان برای پژوهش جهان بینی ها" و "کنفرانس نمایندگان کلیسای ایالتی عضو کلیسای پروتستان آلمان برای پژوهش مسائل فرقه ها و جهان بینی ها". تألیف دکتر هانس یورگ همینگر.

نویسنده Dr. Hansjörg Hemminger

ترجمه USG Übersetzungs-Service AG

3063 Ittigen (Schweiz)

**Evangelische Zentralstelle für
Weltanschauungsfragen (EZW)**

Auguststraße 80 · 10117 Berlin

Tel. (030) 2 83 95-211 · Fax (030) 2 83 95-212

E-Mail: info@ezw-berlin.de

www.ezw-berlin.de

EZW-Spendenkonto

Evangelische Bank eG · BIC GENODEF1EK1

IBAN DE37 5206 0410 0106 4028 10